

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/95/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613211900
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6613211900.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Márie Rišiaňovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: T. W. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., U. 57X/XX, a: N. T. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., J. XX/XX, o zvýšenie výživného, o odvolaní rodičov maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 8P/62/2013-61 zo dňa 28. 08. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že výživné určené rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 12C/212/2008-77 zo dňa 16. 04. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17Co/138/2009-102 zo dňa 01. 07. 2009 na maloletú U. P. zvyšuje zo sumy 33,20 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne, počnúc dňom 01. 09. 2013, s povinnosťou otca platiť ho vždy do 20. dňa v mesiaci vopred tak, že výživné v sume 200 eur mesačne bude otec platiť k rukám matky a výživné v sume 50 eur mesačne bude otec zasielať na osobitný účet maloletej, ktorý v jej prospech zriadi matka, pričom matka bude nakladanie s prostriedkami na účte vinkulovať na súhlas Okresného súdu Lučenec, najdlhšie do dosiahnutia plnoletosti maloletého dieťaťa.

Zročné výživné za obdobie od 01. 09. 2013 do 31. 01. 2014 spolu v sume 1 084 eur je otec povinný zaplatiť tak, že sumu 250 eur zašle na účet maloletej určenom na tvorbu úspor a sumu 834 eur zaplatí do rúk matky maloletej, a to do 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 12C/212/2008-77 zo dňa 16. 04. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17Co/138/2009-102 zo dňa 01. 07. 2009 vo výroku o výživnom na maloletú U. P. tak, že otcovi maloletej uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným zvýšeným zo sumy 33,20 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne od 01. 09. 2013, z ktorej sumy je na tvorbu úspor určená suma 50 eur mesačne, ktorú bude otec poukazovať na osobitný účet maloletej, ktorý v prospech dieťaťa zriadi matka. Zároveň rozhodol, že výživné je splatné vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonom ustanovenej lehote odvolanie matka maloletej. Ohradila sa konštatovaniu súdu o tom, že nemá nízku životnú úroveň. Naopak tvrdila, že jej životná úroveň je nízka. Okresný súd nezobral do úvahy jej výdavok, ktorým je úver na bývanie, pričom toho času jej tento pomáha platiť jej matka. Tvrdila, že od rozvodu v roku 2009 otec na maloletú neprispieval tak, ako je konštatované v rozsudku okresného súdu, okrem dvoch víkendov v mesiaci, ktoré dcéra trávila u otca. Ak aj otec maloletej kúpil nejaké oblečenie, obuv, niečo jej daroval, tieto veci si maloletá nemohla zobrať domov a zostávali u otca. Uviedla tiež, že nie je isté, že peňažné prostriedky, ktoré otec maloletej

sporí, jej skutočne nakoniec aj pripadnú. Otec maloletú nahováral, aby žila s ním, pričom podľa názoru odvolateľky tak činil z toho dôvodu, aby sa vyhol plateniu výživného. Tvrdila, že okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy. Okresnému súdu vytkla, že nerozhodol o zvýšení výživného späťne tak, ako žiadala v podanom návrhu. Maloletej sa nedostáva toľko, ako jej bratovi T., ktorý žije s otcom. Z tohto dôvodu by sa u maloletej mohli v budúcnosti prejavíť neurotické prejavy, môže trpieť pocitmi menejcennosti. Otec má dostatok finančných prostriedkov, aby na výživu maloletej prispieval výživným v sume 250 eur mesačne. Matka preto navrhla rozsudok okresného súdu zmeniť.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom ustanovenej lehote odvolanie aj otec maloletého dieťaťa, ktorý nesúhlasil s určenou výškou výživného. Maloletej sporí už od jej útleho veku, preto nevidí dôvod, prečo by mal sporiť na tvorbu jej úspor v zmysle rozhodnutia okresného súdu. Uviedol, že je nepravdivé tvrdenie okresného súdu, že žije vo vlastnom 4-izbovom dome, nakoľko on nevlastní žiadnu nehnuteľnosť. V podnikaní nemá zavedené žiadne motorové vozidlo tak, ako konštatoval okresný súd. Všetky športové potreby kupuje dcére sám. Rozsudok okresného súdu navrhol zmeniť a návrh na zvýšenie výživného zamietnuť, alternatívne navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky reagoval na tvrdenia matky namietajúcej ich neprofesionálny prístup pri šetrení pomerov v jej domácnosti. K dôvodom matkou podaného odvolanie sa ale nevyjadril.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca poukázala na ich rozdiely v príjmoch.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec prejednal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), postupom podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania a rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 220 OSP zmenil z týchto dôvodov:

Naposledy bola vyživovacia povinnosť otca k maloletej upravená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 12C/212/2008-77 zo dňa 16. 04. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17Co/138/2009-102 zo dňa 01. 07. 2009, v rámci rozvodového konania. V danom konaní bolo rozhodnuté tiež o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom pochádzajúcim z rozvedeného manželstva. Maloletá U. bola na čas po rozvode manželstva zverená do osobnej starostlivosti matky a maloletý T. bol zverený do osobnej starostlivosti otca. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej U. výživným v sume 33,20 eur a matke bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého T. výživným v sume 33,20 eur. Maloletá U. mala v tom čase 8 rokov. Matka bola bez príjmu, chystala sa ísť pracovať do Rakúska, platila úver 116,18 eur mesačne, nájomné 152,69 eur mesačne. Otec dosahoval zárobok priemerne v sume 620,23 eur mesačne, platil poplatky súvisiace s bývaním v sume 152,69 eur mesačne, poisťné deťom v sume 146,05 eur mesačne, krúžok karate v sume 1,66 eur mesačne, úver na auto v sume 90,72 eur mesačne a deťom platil desiaty.

Podľa § 78 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z.z.) „dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery“.

Citované zákonné ustanovenie vyjadruje zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov zistenej porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie výrazná zmena tých okolností - na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Musí ísť o takú zmenu, ktorá má význam pre záver, že výživné určené v predchádzajúcom rozhodnutí už nezodpovedá zmenenej situácii ako na strane osôb k výžive povinných, tak i osoby k výžive oprávnenej. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd

posúdiť komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy, pričom nemôže opomenúť ani existenciu ustanovenia § 62 ods. 2 Zákona o rodine zakotvujúcu právo dieťaťa podieľať sa na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov, či už v pozitívnom alebo v negatívnom zmysle, ako i všeobecné hľadisko upravené v ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého pri rozhodovaní o výživnom sa prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Miera odôvodnených potrieb dieťaťa je rôzna podľa okolností prípadu, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa, jeho školského zaradenia, fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, jeho oprávnených kultúrno-spoločenských potrieb a športových záujmov a pod. Odôvodnené potreby dieťaťa sú však bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Navyiac, súd prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará, a rovnako tak berie do úvahy i prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

Matka maloletej sa návrhom došlým okresnému súdu dňa 19. 06. 2013 domáha zvýšenia vyživovacej povinnosti otca k maloletej zo sumy 33,20 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne. V dôvodoch podaného návrhu uviedla, že naposledy bolo o výživnom na maloletú rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 12C/212/2008-77 zo dňa 16. 04. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17Co/138/2009-102 zo dňa 01. 07. 2009. Od tejto doby vzrástli náklady spojené s výchovou a starostlivosťou o maloletú. Maloletá navštevuje futbalový krúžok a krúžok floorballu, reprezentuje základnú školu na športových podujatiach. V čase poslednej úpravy výživného bol otec maloletej zamestnancom a zároveň bol aj živnostníkom. Ona bola nezamestnaná. Od 15. 01. 2013 je otec konateľom spoločnosti Novoves, s.r.o. a zároveň zastáva i vedúcu funkciu, je živnostníkom, od 10. 11. 2010 je členom predstavenstva Roľníckeho družstva podielnikov Dolné Dubové. Ona od 04. 11. 2009 do 15. 04. 2013 pracovala na živnosť v Rakúsku, od 27. 05. 2013 pracuje v zdravotníckom zariadení VNŠP v I. a dosahuje čistý mesačný príjem v sume 400 eur. Po rozvoze si potrebovala zabezpečiť bývanie, čo riešila formou úveru na bývanie.

Otec maloletej s podaným návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasil a domáhal sa jeho zamietnutia. Tvrdenia matky uvedené v návrhu považoval za účelové. Uviedol, že on sa stará o ich spoločného syna T., nar. XX. XX. XXXX, ktorý študuje na strednej škole a náklady na jeho výchovu sa neustále zvyšujú. Tvrdil, že pomery na jeho strane sa výrazne nezmenili. Je zamestnaný stále v tej istej spoločnosti. Nie je pravda, že by bol členom predstavenstva Roľníckeho družstva podielnikov Dolné Dubové; ide o inú osobu. Živnosť zrušil.

V konaní pred okresným súdom bolo zistené, že otec je zamestnaný v spoločnosti Tajba, a.s., Čaňa, pracovisko Lučenec a je aj konateľom spoločnosti NOVES, s.r.o. V roku 2012 dosiahol priemerný mesačný čistý zárobok v sume 1 488,13 eur (č.l. 15 spisu). Okrem toho poberá na maloletého syna T. prídavok na dieťa v sume 23,10 eur mesačne. Z potvrdenia vydaného spoločnosťou TAJBA, a.s. vyplýva, že za mesiace január až jún 2013 dosiahol hrubú v mzdú spolu v sume 9 791,05 eur, odvody činili 1 456,22 eur, daň 1 441,33 eur a daňový bonus predstavoval sumu 126,18 eur (č.l. 24 spisu). Ako konateľ spoločnosti NOVES, s.r.o. poberá odmenu 116 eur mesačne v hrubom, v čistom 81,38 eur. Býva v štvorizbovom rodinnom dome spolu s maloletým T., ktorý od septembra 2013 navštevuje 3. ročník SOŠ v I.. Spolu s nimi žije otcova priateľka a jej dcérou; otcova priateľka je zamestnaná v O., jej dcéra od septembra 2013 chodí do 5. ročníka Základnej školy v I.. Za rodinný dom platí otec maloletej inkaso v sume 200 eur mesačne. Na základe oznámenia Obvodného úradu Lučenec, odbor živnostenského podnikania bolo zistené, že otec ku dňu 31. 03. 2011 ukončil živnosť. Maloletej U. a maloletému T. platí kredit na mobil po 10 eur mesačne. S maloletou sa otec stretáva pravidelne cez víkendy a pravidelne s ňou chodí na dovolenky pri mori. S maloletou tiež chodí na turnaje v rámci okresu aj mimo a vozí aj jej spoluhráčov, pravidelne jej kupuje potrebné veci ako kopačky, tenisky, rukavice, športový úbor a iné. Veci, ktoré jej otec kúpi na šport zostávajú v jeho domácnosti a keď ich maloletá potrebuje, veci jej privezie. Deťom uzavrel poisťnú zmluvu, na základe ktorých platí v prospech maloletej poisťné v sume 73,76 eur mesačne a v prospech syna T. 73 eur mesačne. Deťom tiež sporí po 50 eur

mesačne a rovnakú sumu sporí aj sebe. Maloletej prispieva nepravidelne aj na školské výlety. Používa motorové vozidlo zamestnávateľa.

Matka od 27. 05. 2013 pracuje vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou I. n.o. ako inštrumentárka. Dosahuje čistú mzdu v sume 438 eur mesačne a poberá daňový bonus v sume 21,03 eur mesačne (č.l. 16 spisu). Okrem toho poberá na maloletú prídavok na dieťa v sume 23,10 eur mesačne. Do apríla 2013 pracovala v Rakúsku ako opatrovatelka a mala príjem okolo 950 eur mesačne. S maloletou býva vo vlastnom dvojizbovom byte. Za byt platí inkaso v sume 175 eur mesačne. Má mať dva úvery, ktoré ale pre nedostatok finančných prostriedkov jej pomáha toho času splácať jej matka. Mesačne jej vznikajú výdavky v súvislosti so stravou, cestovným, poplatkom za internet a mobilný telefón. Má ďalšiu výživovaciú povinnosť k synovi T., ktorý býva u otca. Výživné na syna neplatí na základe vzájomnej dohody s otcom, že ani tento neplatí výživné na maloletú U.. Synovi príležitostne kupuje darčeky, väčšinou oblečenie a praktické dary.

Maloletá Sára navštevovala v školskom roku 2012/2013 6. ročník, prospela veľmi dobre, stravovala sa v školskej jedálni, výdavky v súvislosti so školskou dochádzkou mala bežné ako ostatní žiaci, navštevovala bezplatný futbalový krúžok a floorball, na ktorý chodila v rámci vyučovania. Maloletá reprezentovala aj školu, potrebnú výstroj zabezpečovala škola. Od septembra 2013 chodí maloletá do 7. ročníka základnej školy. Bude mať 13 rokov. Za stravu v škole matka podľa vlastného udania platí priemerne 26 eur mesačne. Maloletá do školy necestuje. Má atopický ekzém, chodí k alergológovi, má predpísané okuliare. Lieky, ktoré užíva sú hradené poisťovňou.

Okresný súd zvýšil výživné na maloletú U. zo sumy 33,20 eur na sumu 150 eur mesačne, z čoho 50 eur tvorí výživné určené na tvorbu úspor maloletej. V odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na zmenu pomerov na strane maloletej ako aj na strane oboch rodičov.

V súdnej veci je nesporné, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene zárobkových pomerov na strane oboch rodičov. Matka bola pri poslednom rozhodovaní o výživnom bez príjmu, v súčasnosti dosahuje príjem v sume 438 eur mesačne, poberá daňový bonus v sume 21,03 eur mesačne a prídavok na dieťa v sume 23,10 eur mesačne. Otec pri poslednom rozhodovaní o výživnom dosahoval príjem v sume 620,23 eur mesačne. V roku 2012 jeho priemerný mesačný zárobok bol 1 488,13 eur mesačne. Za prvý polrok 2013 dosiahol priemerný mesačný zárobok 1 230,30 eur (príjem zo zamestnania plus príjem za činnosť konateľa), ďalej mu bol vyplácaný daňový bonus na dieťa v sume 21,03 eur mesačne a poberal prídavok na dieťa v sume 23,10 eur mesačne. K zmene pomerov došlo i na strane maloletej U., ktorá je staršia o 4 roky a prestúpila na druhý stupeň základnej školy. Vychádzajúc z uvedeného, ako i platnej právnej úpravy, treba mať za to, že od posledného rozhodovania o výživnom došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje aplikáciu ustanovenia § 78 ods. 1 ZR.

Odvolací súd pri rozhodovaní zobral do úvahy potreby maloletej, osobné a majetkové pomery oboch rodičov i to, kto maloletej poskytuje každodennú osobnú starostlivosť. Na základe skutočností zistených v predmetnom konaní, s ohľadom na osobné, majetkové a zárobkové pomery otca výživné pre maloletú určil sumou 250 eur mesačne. Takto určené výživné je primerané potrebám maloletej a možnostiam otca, ktorého príjem sa od poslednej úpravy výživného zvýšil minimálne o 100%. Odvolací súd poukazuje na ust. § 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine, podľa ktorého „dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov“. V konaní bolo preukázané, že otec maloletej prispieva aj nad rámec určeného výživného (platí dovolenky pri mori, kredit na mobil, maloletej sporí, kupuje oblečenie, obuv a iné potreby), o maloletú sa vzorovo zaujíma a stará sa o ňu počas víkendov. V čase, kedy maloletá je u otca zdieľa jeho životnú úroveň. Na takúto istú životnú úroveň má ale maloletá právo aj v čase, keď je v domácnosti matky, v ktorej možnostiach, vzhľadom k ňou dosahovanému príjmu, nie je takúto životnú úroveň maloletej poskytnúť. Odvolací súd nepovažoval za dostatočné zvýšenie výživného len na sumu 150 eur mesačne tak, ako rozhodol okresný súd. Za primerané výživné považoval odvolací súd výživného v sume 250 eur. Pri určení výšky výživného vychádzal odvolací súd zo skutočného príjmu otca a zohľadnil aj to, že otec žije v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorá je zamestnaná a rovnako je povinná prispievať na chod domácnosti. Otec teda poplatky súvisiace s bývaním a ďalšou réžiou týkajúcou sa spoločnej domácnosti neplatí sám. Naopak matka maloletej žije s maloletou sama a uvedené výdavky je teda povinná sama

aj hradiť. Odvolací súd zohľadnil aj skutočnosť, že otec sa osobne stará o maloletého syna T., ktorý je stredoškólák a jeho nároky tiež nie sú zanedbateľného významu. Určené výživné v sume 250 eur zodpovedá možnostiam otca a zároveň lepšie vystihuje zásadu zakotvenú v ust. § 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine.

Podľa ust. § 63 ods. 3 ZR, „ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.“

Odvolací súd rozhodol, že z určeného výživného v sume 250 eur mesačne, bude otec zasielať na tvorbu úspor maloletej sumu 50 eur mesačne na osobitný účet maloletej, ktoré matka v jej prospech zriadi v ňou vybratej banke a otcovi oznámi číslo účtu. Matka musí nakladanie s prostriedkami na účte vinkulovať na súhlas Okresného súdu Lučenec s tým, že toto obmedzenie platí najdlhšie do dosiahnutia plnoletosti maloletej. Výživné pre dieťa slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv atď.), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové vyžitie, tvorba úspor a pod.). Odvolací súd má za to, že je postačujúce, pokiaľ z určeného výživného na „priame“ uspokojenie odôvodnených hmotných potrieb maloletej prípadne suma 200 eur mesačne, pričom zostane zachovaná i zásada zakotvená v § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

Odvolací súd sa stotožnil s úpravou výšky výživného od 01. 09. 2013 z rovnakých dôvodov, ako uviedol okresný súd.

Odvolací súd rozhodol aj o zročnom výživnom, ktoré otcovi z dôvodu zvýšenia jeho vyživovacej povinnosti vzniklo. Za obdobie od 01. 09. 2013 do 31. 01. 2014 vzniklo otcovi zročné výživné spolu v sume 1 084 eur ($250 - 33,20 = 216,80$ eur x 5 mesiacov). O zročnom výživnom rozhodol odvolací súd tak, že sumu 250 eur je otec povinný zaplatiť na účet maloletej určenom na tvorbu úspor, ktorý zriadi matka a zvyšných 834 eur je otec povinný zaplatiť do rúk matky maloletej, všetko do 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.